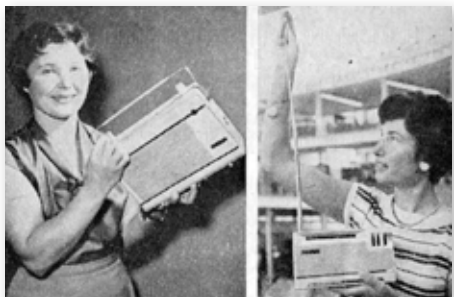

CO KDYSI BYLO NOVINKOU aneb co se psalo před více než půl stoletím v populárním měsíčníku „Svět techniky“

V září na veletrhu v Brně

Opět jsme se sešli na mezinárodním veletrhu v Brně (1960 pozn. red.), abychom ukázali světu výsledky své technické a hospodářské práce. A také abychom se poučili ze zahraničních zkušeností, navázali nové obchodní styky a proklamovali tak dobrou vůli a odhodlání v míru a v práci soutěžit se všemi národy světa. Velká pozornost byla na veletrhu věnována výrobním linkám, mechanizaci a automatizaci. Většina našich obráběcích strojů byla automatizována nebo automatická. Z univerzálních obráběcích strojů, které sériově vyrábíme, lze sestavit celé linky. Prostě předvedli jsme nejvyšší stav techniky současné doby.

Např. vertikální frézka FB – 40V, kterou vyrobili v TOS Kuřim, dosáhla světové úrovně, byla pozitivně hodnocena i na výstavě Československo 1960 v Moskvě.

Velkou pozornost na letošním brněnském veletrhu vzbudil víceúčelový tranzistorový přijímač T61 s širokým využitím. Lze jej použít jako autopřijímače, přenosného přijímače nebo i jako malého stolního rádia. Obdobným řešením byl i japonský tranzistorový přijímač Standart SR-H 505. V Italské expozici zas vystavovala automobilová firma Fiat elegantní osobní vůz Fiat 2100 Familiare. ■

Stroj před n. l.

V Národním muzeu v řeckých Athénách uchovávají vzácné zbytky sečítacího stroje, jehož stáří se odhaduje asi na dva tisíce let. V šedesátých letech před n.l. vypočítávali s pomocí tohoto stroje dráhy pohybujících se planet. ■

Dovolená u vody

Dovolená u vody se může stát příjemnější, když si s sebou vezmete velmi praktický kempingový kufřík. V kufříku je obsažena celá paleta věcí potřebných pro kemping. Díky pevnému zavíracímu víku a držadlu v horní části je manipulace s kufříkem jednoduchá. Tohoto praktického pomocníka vyrobili v německém závodě v Lipsku. ■

Cesta černého zlata

Stavba mezinárodní ropovodu na území SSSR, Polska, NDR, ČSSR a Maďarska pomůže rozvoji chemického a naftařského průmyslu v těchto zemích. Závod Slovnaft v Bratislavě vyrobil v roce 1965 polovinu všeho benzínu v naší republice. ■

Zajímavosti

Teplota, kterou skrývá kinetická energie pohybující se lodě, dostačuje pro roztavení 36 tun ledu. Kdyby člověk dokázal skákat jako blecha, tak by podle propočtů mohl přeskočit Moskevskou univerzitu na Leninských horách. ■

Bakterie čistí vodu

V Polsku se používá k čištění odpadních vod od fenolu určitého druhu bakterií. Tyto bakterie, které se totiž fenolem živí, se velmi rychle rozmnožují. A jak je známo, fenol otravuje vodu a působí tak velké škody na rybném hospodářství řek. Rozmnožené bakterie tak pomáhají vyčistit řeky. ■

Ozón v kuchyni

K mytí a sterilizaci nádobí v podnicích společného stravování se v současné době používá různých zařízení, jež nejsou vždy dostatečně účinná a ekonomická. V Sovětském svazu byl navržen nový způsob sterilizace nádobí ozónem rozpuštěným ve vodě (3 g na m³ vody). Ozón svou baktericidní schopností téměř úplně vylučuje možnost přenášení infekčních nemocí nádobím nebo příbory. Vyrábí se v malém elektrickém ozonátoru na střídavý proud ze sítě o příkonu 20 kWh na 1 g ozónu. Toto množství ozónu stačí k nasycení více než 300 m³ vody, což je dostatečné i pro největší kuchyně. Nasycená voda pod tlakem pak umývá a sterilizuje nádobí. ■

Nejpevnější železo

Železo, jehož používáme ve výrobcích, obsahuje ještě – byť i v nepatrném množství – řadu příměsí. Proto se nedávno v USA konaly pokusy s malými krystalky zcela čistého železa. Ukázalo se, že takové železo má pevnost v tahu až desetkrát větší než železo technické. ■

Speciální papíry

Již brzy se budou ze syntetických vláken vyrábět v USA speciální papíry. Nylonová, dacronová, orionová i jiná vlákna o délce 4 až 6 mm a průměru 20 mikronů se s latexem nebo umělými pryskyřicemi zpracovávají na obvyklých papírenských zařízeních. ■

Zařízení napájené Sluncem

Sluneční paprsky napájejí akumulátorové zdroje poplašného zařízení, které se dnes umísťuje na odlehlá místa dálkových silnic v USA. Po stisknutí knoflíku vydává zařízení signál, podle něhož se orientují osádky policejních vozů. ■

Láhve a mořské proudy

Pracovníci amerického námořního a geodetického výzkumu vypustili na pobřeží Nové Anglie do moře 2000 lahví jako součást rozsáhlého výzkumu oceánských proudů. V každé vodotěsně uzavřené láhvi je lístek se žádostí, aby nálezece láhve na něm uvedl zeměpisné údaje o místě nálezu a odeslal jej na adresu výzkumného ústavu v USA. ■

Bez vystupování z vozu

Pro automobilisty v Curychu zřídili tzv. autokino, díky němu nemusí při promítání automobilisté vystoupit z vozu. Obdobně zřídili pro spěchající řidiče v anglickém městě Luton zvláštní poštu. Také tedy nemusí automobilista opustit vůz. ■

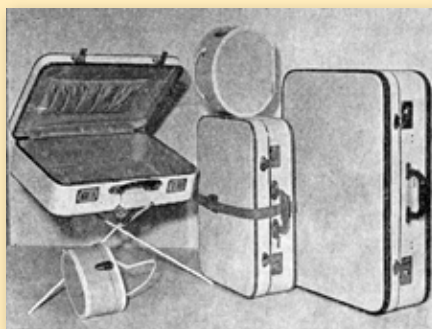
Móda 1961

Každoroční události na úseku spotřebního průmyslu se stává vedle Libereckých výstavních trhů také výstava novinek a kolekce výrobků kožařského průmyslu v Gottwaldově. U zákazníků budí velkou pozornost, poněvadž předvádí módní kolekce obuvi, kabelek a kožešin na příští rok. Ohlas vzbuzuje hlavně z hlediska použití nových plastických hmot a uplatnění pokrokových technologií.

Největší zájem návštěvnic na výstavě Móda 1961 upoutávala kolekce obuvi, která hýří tvary a nápady

Také letos bylo vidět v Gottwaldově, jak šití obuvi ustupuje před lisováním a jak se široce uplatňují plastické hmoty, jako jsou lehčená pryž Styropor

Důležitými předměty denní potřeby jsou kabelky a různé druhy kufrů a kufříků, které se už vyrábí z lepenky, vulkanfibru a z plastických materiálů

a Styrolit, nový vrchový materiál Havela, PVC, novoplast (u kabel), PVC nappa a plastik. Plastické hmoty umožňují i volbu nových barev jemných odstínů. ■

Krevní zkouška u chodců

Švýcarský spolkový zákon o silniční dopravě má řadu ustanovení, která upravují chování chodců v silniční dopravě. Podle zákona může být nařízena i krevní zkouška u chodců mající účast na dopravní nehodě, jsou-li podezřelí z opilosti. ■

Na kole s vůdčím listem

V Oslo musí mít školáci jezdící do školy na kole řídicí průkaz. Dostanou jej teprve po dvou úspěšně vykonaných zkouškách ze znalostí dopravních předpisů. Při porušení dopravních předpisů odtrhne dopravní policista cyklistovi jeden roh průkazu, jsou-li utrženy všechny čtyři, je průkaz malému cyklistovi odebrán. ■

Barevné silnice

Dopravní ústav university Massachusetts v USA vydal zprávu o výsledcích studia zaměřeného na používání barevných silnic. Barevné silnice jsou bezpečnější než jednotvárné šedé nebo černé, zejména proto, že žlutá, zelená, růžová a modrá barva se lépe odráží od okolí. Různé barvy silnice prospívají zraku, zabraňují únavě řidiče a udržují jeho psychický stav. ■

Vyhraďte vstupenky do NTM

Stačí vyluštit a zaslat na adresu redakce:
TechMagazín, Pod višňovkou 35, 140 00 Praha 4

CENA PRO TŘI PRVNÍ NEJRYCHLEJŠÍ ŘEŠITELE:

Volná vstupenka pro dvě osoby do Národního technického muzea v Praze. Čestnou vstupenku je možno kdykoliv směnit v pokladně muzea. Nenechte si ujít jedinečný zážitek z nově koncipovaných expozic představujících staletí technického vývoje.

Pravidla sudoku jsou prostá:

stačí vyplnit hrací plochu složenou z devíti čtverců tak, aby v každé řadě, v každém sloupci a také v každém čtverci byly umístěny číslice od 1. do 9., přičemž se čísla v jedné řadě, sloupci či čtverci nesmí vyskytnout dvakrát.

	4			5	2	1		
	7		4			5		
1	3				9			6
	5	7				3	8	
8			5				7	4
		3			8		6	
			9	2	1			3

Vyluštění sudoku z minulého čísla TM 10/2016:

8	1	2	3	4	9	6	7	5
6	7	4	5	8	2	9	3	1
3	9	5	6	1	7	8	4	2
2	4	6	9	5	1	7	8	3
1	3	9	7	6	8	2	5	4
5	8	7	2	3	4	1	6	9
4	5	8	1	9	6	3	2	7
9	2	3	8	7	5	4	1	6
7	6	1	4	2	3	5	9	8

Vylosování luštitelů sudoku z minulého čísla:

Simona Samová, Praha
Ivana Korecká, Lysá nad Labem
Tomáš Dvorský, Praha